

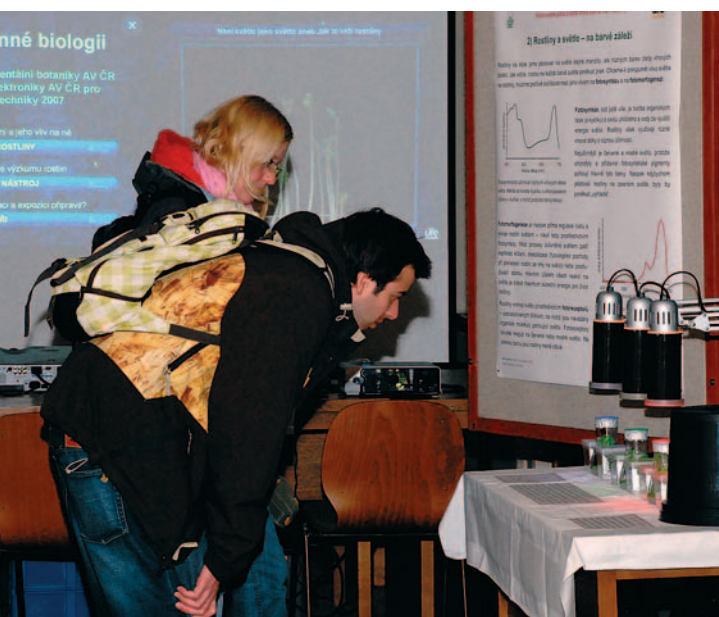
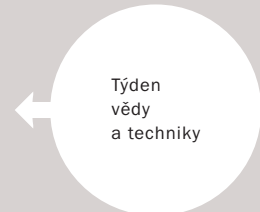
7

Popularizační a propagační činnost

Také v roce 2007 byly výsledky činnosti pracovišť AV ČR prezentovány laické i odborné veřejnosti všech věkových skupin. O šíři záběru a intenzitě těchto popularizačních aktivit svědčí i údaje získané pravidelným monitoringem tisku za rok 2007 bylo ve sledovaných médiích zveřejněno na 7974 zpráv s heslem AV ČR a jeho podobami, tj. v průměru na 660 článků měsíčně, resp. asi 22 článků denně.

K popularizaci své činnosti využívala pracoviště AV ČR již zavedené a osvědčené společné akce, jako jsou pravidelně se opakující Týden vědy a techniky či Dny otevřených dveří, nebo pořádají akce specifické, které vyplývají z konkrétního zaměření jejich činnosti, např. olympiády pro žáky základních škol či naopak specializované semináře pro konkrétní cílovou skupinu odborníků v daném oboru (např. kolokvia teorie obvodů, systémů a signálů, *Ústav fotoniky a elektroniky*).

V rámci sedmého **Týdne vědy a techniky** se ve dnech 1.–11. listopadu 2007 v Praze, Brně, Ostravě, Českých Budějovicích a v Olomouci uskutečnilo 100 přednášek (z toho v Praze 40) a řada dalších akcí konferencí, výstav, seminářů, prezentací atd. Dny otevřených dveří se konaly v 50 ústavech AV ČR a navštívilo je na 26 500 zájemců (v roce 2006 byl zaznamenán počet 17 000 návštěvníků).

Není světlo jako světlo aneb Jak to vidí rostliny. Prezentace připravená Ústavem experimentální botaniky během 7. ročníku Týdne vědy a techniky

foto: Dorothea Bylica, archiv SSČ

Zájem účastníků 7. ročníku Týdne vědy a techniky vyvolala prezentace s názvem Kódované fotometrické stereo – popis povrchu ve třech rozměrech

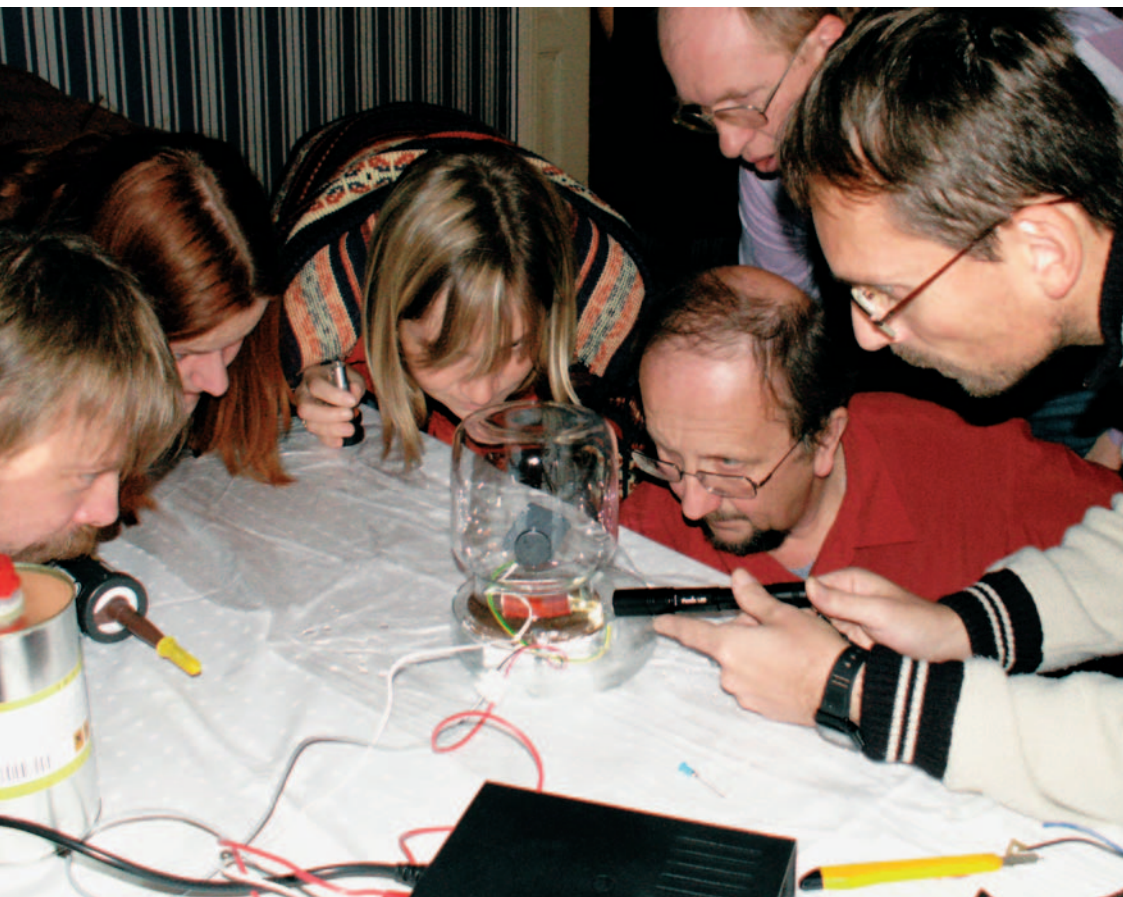
foto: P. Velek, archiv KAV

Další pravidelnou aktivitou byl v březnu 2007 9. ročník **Evropského týdne mozku**; v jeho rámci se uskutečnilo 11 přednášek, kterých se zúčastnilo na 1500 zájemců z řad studentů a veřejnosti.

AV ČR v roce 2007 uspořádala celkem 30 **tiskových konferencí**; mezi nejúspěšnější patřily konference s nositelem Nobelovy ceny za fyziku prof. Jamesem W. Croninem, konference k Evropskému týdnu mozku, k Mezinárodnímu heliofyzikálnímu roku, k České archeologii v zahraničí a k 50 letům kosmické epochy. Ve spolupráci s Českou křesťanskou akademií se uskutečnil **kulatý stůl** na téma Co dnes nabízí teologie a co nabízí teologie přírodním vědám z cyklu Věda a víra za účasti více než 100 zájemců. Bylo vydáno 132 **tiskových zpráv** z nejrůznějších oborů činnosti AV ČR, uspořádáno 10 **přednášek** pokračujícího cyklu pro veřejnost **Akademická Praha** (ve spolupráci s UK v Praze) a 10 přednášek cyklu **Nebojte se vědy** pro středoškolské studenty.

V rámci pokračujícího projektu **Otevřená věda** AV ČR spolu s Přírodovědeckou fakultou UK v Praze, Fakultou elektrotechnickou ČVUT, Českou společností pro biochemii a molekulární biologii a Krátkým filmem Praha, a. s., uspořádala praktické kurzy a multioborové semináře pro více než 300 středoškolských pedagogů. Rovněž byly připraveny stáže na vědeckých pracovištích pro 150 vybraných středoškolských studentů. Mnozí z nich úspěšně prezentovali svoji práci na mezinárodních soutěžích a festivalech vědy. Současně byla vyrobena **interaktivní výuková DVD** z oboru biologie, fyziky a chemie, vystavěná na základě komunikace mezi vědeckými pracovníky a cílovými skupinami, která lze použít v rámci vyučovacího procesu i při samostudiu.

Otevřená věda

Otevřená věda regionům. Praktické kurzy v Nových Hradech pro učitele fyziky

foto: T. Palatý, archiv KAV

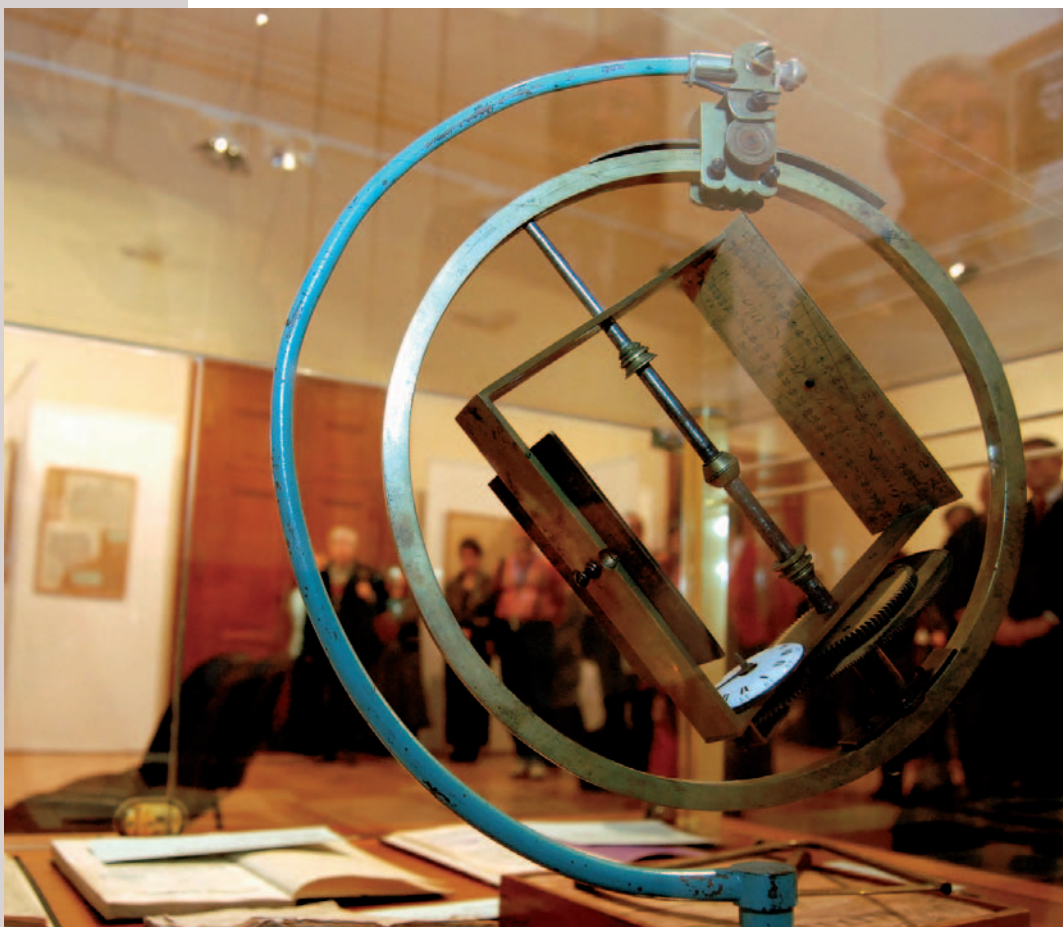
Na tento projekt navázal projekt **Otevřená věda regionům**, určená středoškolským učitelům z celé republiky (vyjma Prahy). Proběhly praktické kurzy pro pedagogy v Nových Hradech a multioborový seminář v Třešti.

Otevřená věda regionům. Praktické kurzy pro učitele biologie v Nových Hradech

foto: A. Martínková, archiv KAV

Oba projekty velmi účinně podporují mediální partneři: Český rozhlas 1 – Radiožurnál, Český rozhlas Leonardo a časopisy Živa a 21. století.

Prostory budovy AV ČR na Národní hostily výstavu Kvarteto českých astronomů a jejich objevy ve výzkumu komet

foto: Dorothea Bylica, archiv SSČ

V sídle AV ČR bylo uspořádáno 11 **výstav**, z toho pět ve spolupráci s ústavu AV ČR a pět výstav renomovaných výtvarníků; u příležitosti Týdne vědy a techniky 2007 byl připraven soubor projektů s hlavním tématem Fascinace světlem. K nejúspěšnějším patřily výstava *Archeologického ústavu v Brně* První společná kultura v Evropě Římské provincie od Atlantiku k Černému moři a výstava *Kvarteto českých astronomů a jejich objevy ve výzkumu komet*, připravená *Společností pro dějiny vědy a techniky*. Z uměleckých výstav mělo největší ohlas *Grafické dílo Aleny Antonové*, žáčky Emila Filly (pořádaná jako jedna z výstav k 125. výročí Fillova narození), a dále výstava *Fotografické dílo Miroslava Jodase k jeho 75. narozeninám* a předvánoční výstava *Tapiserie, keramika a šperky Marie Jiříčkové*. Jedna výstava byla věnována pracím občanů s autismem.

K popularizaci výsledků přispívala vlastní činností také jednotlivá pracoviště AV ČR. *Astronomický ústav* např. připomněl vlastními akcemi výročí 40 let dvoumetrového dalekohledu nebo Mezinárodní heliofyzikální rok. V rámci EU se zúčastnil **Evropské noci vědců** a **Vědy v ulicích**. *Filosofický ústav* se stal spolupořadatelem **Evropského festivalu filosofie** (Změna a stálost filosofie a dnešní svět, Město Velké Meziříčí).

K propagační a popularizační činnosti se využívaly také tzv. **Akademické kavárny** či **křty nových knih** vydaných pracovišti AV ČR, pořádané v prodejních Nakladatelství Academia *Střediska společných*

Akademické
kavárny
a křty knih

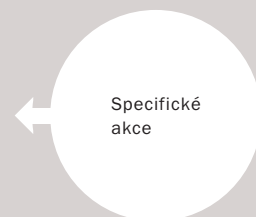
činností. V roce 2007 se uskutečnily dvě Akademické kavárny s diskusí věnovanou minulosti, přítomnosti a budoucnost lesů a dále bioekonomice jako módnímu, nadějněmu a nezbytnému jevu dneška. Bylo uspořádáno na 120 dalších popularizačních a propagačních akcí. Z úspěšných lze jmenovat např. křest publikace Paměti I.–III. E. Beneše.

Pracovníci AV ČR organizovali přednášky pro odbornou i laickou veřejnost, připravovali výstavy (Codex gigas, Dáblova bible – spoluúčast *Filosofický ústav*, Římané a Germáni v kraji pod Pálavou, *Archeologický ústav, Brno*, Příběh Pražského hradu, *Archeologický ústav, Praha*). Řada přednášek a výstav vznikla na pozvání kulturních, školských, vzdělávacích, občanských a církevních institucí – např. Počátky středověkého Skutečska, Městské muzeum ve Skutči (*Archeologický ústav, Praha*), Archeologie chrudimského regionu, Regionální muzeum v Chrudimi (*Archeologický ústav, Praha*), školení správce skal republikové vrcholové komise Českého horolezeckého svazu (*Geologický ústav*).

Za účasti pracovníků AV ČR proběhly také nejrůznější **specifické akce**, jako Den vědy na pražských vysokých školách (*Ústav teorie informace a automatizace*), Letní škola, rozvoj a aplikace metody SBRA (*Ústav teoretické a aplikované mechaniky*), Inovace v atomové absorpční a fluorescenční spektroskopii (*Ústav analytické chemie*). Pokračovaly již zavedené přednášky Mendel Lectures předních světových odborníků (*Ústav molekulární genetiky*). Zvýšil se počet seminářů a přednáškových cyklů speciálně zaměřených na konkrétní cílovou skupinu, např. Podzimní škola základů elektronové mikroskopie (*Ústav přístrojové techniky*), Aktuální problémy fyziky nízkých teplot (*Ústav anorganické chemie*). *Mikrobiologický ústav* zabezpečil pro Sdružení pacientů s celiakií přednášky, pohovory s pacienty, testování sér rodinných příslušníků. *Ústav fyziky atmosféry* zajistil odborné poradenství pro Českou televizi nebo veřejné slyšení Jaká by měla být budoucí politika ČR a EU v oblasti globální změny klimatu? v Senátu Parlamentu.

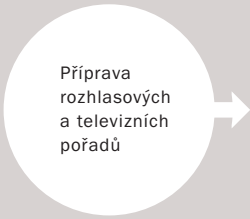
Některé popularizační akce byly zaměřeny přímo na **žáky základních a středních škol**, např. exkurze na observatoř *Ústavu fyziky atmosféry* Panská Ves, vedení biologických kroužků (*Mikrobiologický ústav*) nebo týdenní studijní pobyt na pracovišti *Fyzikálního ústavu*. Na programu **Univerzity třetího věku** se podílely např. *Ústav geoniky* a *Archeologický ústav, Praha*. Osmisemestrální cyklus přednášek rozvržený na léta 2004–2008 zajišťuje v rámci Univerzity volného času *Etnologický ústav*.

Specifické poslání plní **jazyková poradna** *Ústavu pro jazyk český*. V roce 2007 její pracovníci vyřídili více než 9500 e-mailů a denně zodpověděli v průměru 40 telefonátů, pro Lidové noviny připravili 20 lekcí kurzu českého jazyka Čeština v práci, pro Českou televizi pořad O češtině, pro Český rozhlas Plzeň jazykové koutky aj.

20 pravidel, jak psát správně česky

foto: archiv ÚJČ

Příprava
rozhlasových
a televizních
pořadů

Vedle vlastních přednášek, článků v denním tisku a populárně-naučných časopisech, vystoupení v rozhlase nebo televizi se pracovníci AV ČR osobně podíleli na přípravě rozhlasových, televizních, dokumentárních pořadů či filmů, např. Dvojí život knížete Václava (*Archeologický ústav, Praha*), Historie.cs, Svědci a světci, Bílá místa v českých dějinách (*Historický ústav*), Kam vedou aleje (*Geologický ústav*), Kritický klub stanice Český rozhlas 3 – Vltava (*Ústav pro českou literaturu*), vytvářeli scénáře, zabezpečili odborné poradenství, poskytli odborné posudky, analýzy a stanoviska. *Ústav pro hydrodynamiku* se podílel na produkci dokumentárního krátkometrážního videoprogramu o multidisciplinární regionální spolupráci AV ČR s Krajským úřadem Pardubického kraje.

Běžnou součástí popularizace se stala DVD, např. Vakcína proti karcinomu děložního čípku (*Mikrobiologický ústav*), DVD k výuce moderních směrů ve fyzice (*Fyzikální ústav*), Obrazy z českých dějin 1914–2004 (*Historický ústav*).